

HELSINGIN YLIOPISTON TIETEENTEKIJÄT RY
FORSKARFÖRENINGEN VID HELSINGFORS UNIVERSITET

PUHEENJOHTAJAN PALSTA
Edunvalvonnan haasteet

Stepan Gagarin

KIELTOJOUKKO

JÄSENLEHTI 4/2007

Sisällys

Björn Fant: Edunvalvonnan haasteet	3
Stepan Gagarin: Kieltojoukko	5
Palkankorotusten aikataulu	7
Kutsu syyskokoukseen	8
Metropolin tieteentekijöiden keskustelutilaisuus pääkaupunkiseudun yliopistojen kehittämishankkeista	10

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Edunvalvonnan haasteet

Edunvalvonta on muutakin kuin palkoista sopimista

Miten toimii yhdistyksemme edunvalvonta? Ensinnäkin pääsemme vaikuttamaan Tieteentekijöiden liiton kautta virkaehtosopimusneuvotteluihin. Lisäksi valvomme paikallisesti virkaehtosopimuksen noudattamista yliopiston sisällä.

Yhdistyksen edustajat ottavat osaa tähän erityyppisissä työryhmissä. Pääluottamusmies edustaa meitä neuvotteluissa työnantajan edustajien kanssa. Saamme ajatuksemme ajettua läpi palkkaneuvotteluissa mutta myös henkilöstöpolitiikkaan liittyvissä asioissa. Välillä onnistumme ja välillä epäonnistumme. Päätös on yleensä kompromissien tulos.

Olisi tietenkin mahdollista kertoa, missä asioissa olemme olleet tuloksellisia, mutta ei ole järkevää luetella, mitkä lauseet ovat meidän aikaansaannostamme erityyppisissä ohjelmissa tai ohjeistuksissa. Pääasia on, että me olemme mukana ja me pääsemme myös vaikuttamaan.

Luottamusmiesjärjestelmä on tässä yhteydessä keskeinen. Luottamusmiesten kautta pystymme auttamaan jäseniä erityyppisissä asioissa, ei pelkästään virkaehtosopimuksen tulkinnassa.

Edunvalvonnassa ajamme jäsentemme etuja. On tärkeitä, että jäsenet tiedostavat tämän asian, mutta on myös tärkeitä, että me tiedotamme siitä potentiaalisille jäsenille. Ilman mukanaoloamme monet työnantajan päätökset olisivat erilaisia ja huonompia työntekijöiden kannalta.

Edunvalvonnan runkoryhmä

Yliopistolain uudistamisen yhteydessä on kaavailtu, että henkilöstön palvelussuhde muuttuu virkasuhteesta työsuhteeksi (ks. esim.

edellinen jäsenlehti). On myös kaavailtu että neuvottelu oikeudet siirtyvät keskustasolta yliopistoille samalla kun yliopistot irtaantuvat valtion tiliviraston asemasta. Tähän saakka olemme arvioineet, että meille on suuri etu siitä, että virkaehtosopimusneuvotteluja käydään keskitetysti Työmarkkinalaitoksen kanssa. Tällä tavalla saavutetaan suurempi neuvotteluvoima, vaikka päätöksenteko tapahtuukin kauempana jäsenistä.

Työnantajapuoli on jo ennakoanut uuden tilanteen perustamalla yliopistojen työnantajaryhmän. Ilmeisesti pyritään siihen, että yliopistoilla on yhteinen työnantajaryhmä, jonka kanssa henkilöstöjärjestöt tekevät runkosopimuksen. Tämän jälkeen on mahdollista, että jotain jää yliopistokohtaisesti neuvoteltavaksi.

On selvää, että yliopistosektori kaipaa tässä vaiheessa uutta neuvotteluorganisaatiota. Tällä hetkellä JUKO¹ käy puolestamme TUPO- ja VES-neuvotteluja, mutta jos vastapuolella on yliopistosektorin työnantajaryhmä, olisi luonnollista, että henkilöstöjärjestöillä myös olisi vastaava oma yliopistosektorin neuvottelujärjestönsä. Henkilöstön neuvottelujärjestössä toimisi henkilöitä, joilla on paikallinen tuntemus, ja tällä tavalla voitaisiin konkreettisemmin neuvotella henkilöstön asioista.

Yliopistohenkilökunnan edunvalvonnassa Tieteentekijöiden liitto yhdessä Professoriliiton ja Yliopistolehtoriiliiton kanssa ovat perinteisesti muodostaneet JUKO:n yliopistosektorin edunvalvonnan runkoryhmän. Näihin järjestöihin on kerääntynyt kokemusta yliopistoalan edunvalvonnasta ja tämä perinne luo luonnollisen pohjan yhteistyölle. Yliopistosektorin neuvottelujärjestön rungon pitää muodostua näiden järjestöjen edustajista.

¹JUKO on julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö, joka pääsopijajärjestönä valvoo kirkon, kuntien ja valtion palkansaajien etuja.

11.10.2007

Björn Fant

Kieltojoukko

■ Lakkoa ei sitten tullut. Yliopistoja(kin) koskeva valtion työ- ja virkaehtosopimus neuvoteltiin valmiiksi 13.10. ja on sittemmin saanut peräänsä valtiota prosessissa edustavan hallinto- ja kuntaministerin allekirjoituksen. Näin ollen elämme vuoden 2010 tammikuuhun asti työrauhan ja sopusoinnun hengessä.

Vaikka lakko samoin kuin muut työtaistelun muodot ovat sellaisia toimintoja, joiden pitää kuulua työntekijöiden perusvarustukseen ja vaikka myös työnantajaosapuoli tunnustaa työntekijöiden mielenilmausten oikeutuksen, oli silti hyvä ettei meidän tarvinnut mennä lakkoon.

■ Ai että miksi? Siksi, että siitä ei olisi tullut mitään. Olisimme joutuneet paljolti improvisoimaan toimintamme ja menettäneet kasvomme julkisuudessa. Olisimme joutuneet tuomituksi amatöörien sarjaan.

HYT ei yksin edusta yliopistossa akateemista väkeä. Tuponeuvotteluja käy julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO, ja yliopistolla sen piiriin kuuluvat myös professorien ja lehtorien yhdistykset. Ilmeisesti lakkohalukkuus ja -valmius olivat matalalla tasolla heidän piirissään.

Olemme joutuneet ovelaan hiirenloukkuun: professorihan ei voi mennä lakkoon, koska silloin laitoksen toiminta hidastuu eikä laitos saa suorituspisteitä. Rahantulo supistuu. Ainoa motiivi lakkoon menemiselle olisi ehkä mahdollisuus paeta tutkimuksenteon pariin. Mutta mikä lakko se sellainen olisi?

Muu akateeminen väki olisi myös vaikeuksissa lakkoillessaan, koska kaikenlaiset projektit pitää hoitaa ja niiden toimintaraportit sun muut selonteot toimittaa rahoittajille. Opiskelijat varmaan olisivat olleet tyytyväisiä lakon takia.

■ Kirjassaan *Joukko ja valta* Elias Canetti pohdiskelee joukkojen muodostumisen perusteita. Hänen mukaansa ihmiset voivat

muodostaa joukkoja viiden eri motiivin perusteella.

Raivojoukko tietää tavoitteensa hyvin, koska se on lähellä. Joukolla on valtava ylivoima, mikä luo tiiviyyttä. Se ”on liikkeellä tappoaikein”, tai vaikkapa tuomitsemassa *Jyllandspostenin* Muhammed-pilakuvia, joita valtaosa joukosta ei ollut nähnytkaan.

Pakojoukko muodostuu uhan vaikutuksesta. Sama vaara uhkaa kaikkia erotuksetta: jonkin kaupungin asukkaita, tietyn uskon harjoittajia tai tietyn kielen puhujia.

Kääntymysjoukko syntyy silloin, kun suuret ihmismassat kieltäytyvät noudattamasta voimassa olevia huonoja, epäreiluja, vanhentuneita tms. käskyjä. Kun tehdään vallankumous, silloin osat vaihtuvat. Alamaisista tulee vallanpitäjiä, he kääntävät itsensä uuteen asentoon.

Juhlajoukko on se jossakin määrin sattumanvarainen joukko, joka kokoontuu pitoihin, vastaanotolle, siis juhlaan. Ilmapiiiriä leimaa rentoutuminen, eikä yhteistä päämäärää ole. Juhla on päämäärä, ja se on saavutettu tulemalla paikalle.

Kieltojoukko kieltäytyy tekemästä sitä, mitä ulkomaailma siltä edellyttää. Lakko on sen paras ilmentymä. Vaikka lakkoilijat eivät ole palkkaukseltaan tai työehdoiltaan yhtäläisessä asemassa, kaikkien yhteisvoimin toteuttama työstä pidättäytyminen tekee heistä sitovammalla tavalla samanvertaisia. Kun tavoitteena on palkankorotus – voihan toki muitakin tavoitteita olla – niin sitäkin tavoitellaan samanveroisina. Mutta tärkein on lakon leviäminen ja tunne sen yleisestä velvoittavuudesta. Lakon piirissä kaikkien pitää noudattaa sen periaatetta, jotta se onnistuu. Lakkojoukko on kuin lyhytaikainen järjestö.

■ Olisiko meistä saanut aikaan hyvää kieltojoukkoa? Varmaankin 90 % hyttiläisistä olisi noudattanut sitä. Lakkovahteina me järjestöaktiivit olisimme pitäneet ne loputkin poissa töistä. Lakkokassassa olisi riittänyt varoja muutaman viikonkin mittaiseen lakkoiluun.

Mutta sittenkin, olisiko akavalaisten yhteisrintama pitänyt? Lievästi epäilen. Kuka olisi huomannut, että akavalaiset ovat

yliopistolla lakossa? SAK-lainen ja STTK-lainen väkihän olisi tehnyt töitään normaaliin tapaan. Tässä olisi varmasti ollut lakon pahin kompastuskivi.

■ Tehdään siis nyt työtä, mutta toivotetaan onnea ja menestystä tehylläisille työtaistelussa.

Stepan Gagarin

Palkankorotusten aikataulu

■ Hallintojohtajalta saadun tiedon mukaan uuden virkaehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset (1.10.2007 alkaen) maksetaan joulukuussa.

■ Työnantajan päätöksellä annettu 1%:n suuruinen palkkauksen kehittämisraha (1.10.2007 alkaen) tulee myös maksuun joulukuussa.

■ Uuden palkkausjärjestelmän siirtymäkausi lyhenee, josta seuraa, että upj:n mukaiset palkat maksetaan täysimääräisinä 1.1.2008 lukien.

KUTSU SYYSKOKOUKSEEN

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry:n
sääntömääräinen syyskokous pidetään
22.11.2007 kello 17.00.

Paikka: **Porthanian opettajien kahvila.**

ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus.
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri.
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
4. Valitaan pöytäkirjantarkastajat ja ääntenlaskijat.
5. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
6. Hyväksytään vuoden 2008 toimintasuunnitelma.
7. Hyväksytään vuoden 2008 talousarvio ja määrätään vuoden 2008 jäsenmaksun suuruus ja kantotapa.
8. Valitaan hallituksen puheenjohtaja vuosille 2008–2009.
9. Valitaan hallituksen muut jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet erovuoroisten ja eronneiden tilalle.
10. Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa vuodelle 2008.

11. Valitaan yhdistyksen edustajat ja heille tarpeellinen määrä varamiehiä Tieteentekijöiden liiton kokouksiin vuodeksi 2008.
12. Käsitellään ne muut asiat, joista on tehty kirjallinen ilmoitus hallitukselle vähintään viisi päivää ennen syyskokousta.
13. Kokouksen päättäminen.

TERVETULOA!

Metropolin tieteentekijöiden keskustelutilaisuus pääkaupunkiseudun yliopistojen kehittämishankkeista

22. päivänä tammikuuta 2008 klo 17–20
(Paikka avoin)

Millaiseksi muotoutuu henkilöstön asema? Mitä merkitsee palvelussuhteiden muuttaminen virkasuhteista työsuhteiksi? Miten opetus- ja tutkimusvirkoihin nimitetään? Kuinka yhdistetään tutkimuksen vapaus ja johtajuuden vahvistaminen?

Tärkeitä kysymyksiä – toistaiseksi vailla vastauksia!

Aiheesta keskustelevat (alustavasti):

Eero Kasanen, Helsingin kauppakorkeakoulun rehtori
Ilkka Niiniluoto, Helsingin yliopiston rehtori ja
yliopistojen rehtorien neuvoston puheenjohtaja
Esa Luomala, Teknillisen korkeakoulun hallintojohtaja
Eeva Rantala, Tieteentekijöiden liiton toiminnanjohtaja
NN, Elinkeinoelämän keskusliiton edustaja

Tilaisuuden päätteeksi buffet.

Tilaisuuden järjestävät:
Pääkaupunkiseudun Tieteentekijöiden liiton jäsenyhdistykset

Päivitä jäsentietosi

- Ilmoita HYT:n toimistoon Maria Ilveskivi-Hentilälle (hy-tieteentekijat@helsinki.fi, puh. 191 44621), jos olet muuttanut tai jos virka- tai työsuhteessasi on tapahtunut muutos.
- Mikäli sähköpostisi on jotain muuta kuin etunimi.sukunimi@helsinki.fi, niin ilmoitathan siitä toimistolle. Tämä siksi, että saadaan tehostetuksi tiedotusta.
- Ilmoita myös, kun oppiarvosi muuttuu. Edunvalvonta on helpompaa, jos tiedot jäsenistöstä ovat täsmälliset ja ajantasaiset.

HELSINGIN YLIOPISTON TIETEENTEKIJÄT
FORSKARFÖRENINGEN VID HELSINGFORS UNIVERSITET

Postiosoite: PL 26, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Käyntiosoite: Teollisuuskatu 23 A, 3. krs

Puhelin: (09) 191 44621

Sähköposti: hy-tieteentekijat@helsinki.fi

Kotisivu: www.helsinki.fi/jarj/hyt

Toimistosihteri: MARIA ILVESKIVI-HENTILÄ, puh. 191 44621

Toimistossa on puhelinpäivystys torstaisin klo 15–17;
muuna aikana voit jättää viestin puhelinvastaajaan
tai lähettää sähköpostia – sinuun otetaan yhteyttä.

Voit myös kääntyä oman luottamusmiehesi
tai alla mainittujen henkilöiden puoleen:

Puheenjohtaja ja pääluottamusmies: BJÖRN FANT
puh. 191 50619, 050 500 3280, sähköposti: bjorn.fant@helsinki.fi

Varapuheenjohtaja: RAGNA RÖNNHOLM
puh. 191 59024, sähköposti: ragna.ronnholm@helsinki.fi

Sihteri: TAPANI KAAKKURINIEMI
pu. 191 23680, sähköposti: tapani.kaakkuriniemi@helsinki.fi

Jäsenlehden toimitti ja taittoi JUHANI SIPILÄ (juhani.sipila@helsinki.fi)